

Redovni profesor nuklearne fizike na Prirodno-matematičkom fakulteta Univerziteta u Novom Sadu, dr Dušan Mrđa, ujedno je i rukovodilac projekta pod nazivom VoBaNISTA - „Noćno nebo Vojvodine i Bač-Kiškuna kao nova turistička atrakcija“, u okviru Interreg-IPA programa prekogranične saradnje Mađarska - Srbija. Predlog projekta je nastao kao rezultat dugogodišnje uspešne saradnje učesnika u organizaciji međunarodnih astronomskih kampova. U projektu sa mađarske strane učestvuje Fondacija astronomske opservatorije iz Baje (Bajai Observatórium Alapítvány) kao glavni korisnik projekta, a sa srpske Prirodno-matematički fakultet u Novom Sadu kao partner.

Početak realizacije projekta je mart 2018. godine. Njegovo trajanje je 24 meseca. Dr Mrđa ističe da je projekat VoBaNISTA baziran na primeni iskustva iz astronomije i fizike sa ciljem povećanja turističke ponude regiona, Vojvodine i Bač-Kiškuna. - Kroz ovaj projekat Fondacija astronomske opservatorije iz Baje i PMF u Novom Sadu predviđa niz aktivnosti. Pokušavamo, između ostalog, da ukažemo na problem sve prisutnijeg svetlosnog zagađenja. "Light pollution" ili svetlosno zagađenje podrazumeva svaku nepotrebnu, nekorisnu emisiju svetlosti u prostor izvan zone koju je potrebno osvetliti (ulice, trga, reklama), do koje dolazi zbog uporabe neekoloških rasvetnih tela, većinom još i nepravilno postavljenih, a koje loše utiče i na bioritam čoveka, bezbednost u saobraćaju i sl. Našim aktivnostima pokušaćemo da mladim ljudima ukažemo na značaj nauke, fizike i astronomije kada je u pitanju razvoj ljudske civilizacije uopšte, kulturno nasleđe regiona i šire. Pokušaćemo da putem mobilne opservatorije, koja će biti realizovana tokom druge polovine godine, organizujemo nekoliko ekskurzija do područja poput SRP „Zasavica“ i SRP „Obedska bara“, u kojima nam neće smetati gradsko svetlo, i zainteresovanim dati priliku da posmatraju astronomske objekte istovremeno se upoznavajući sa florom i faunom ovih područja. Naši partneri na projektu planiraju da u regionu Bač-Kiškuna izgrade biciklističku stazu sa modelom Sunčevog sistema, gde će tokom vožnje, biciklisti imati priliku da se upoznaju sa karakteristikama planeta, njihovom međusobnom udaljenošću... Takođe planiraju izgradnju objekta za opservatoriju kojom će moći da upravljaju sa distance - objašnjava dr Mrđa.

Deo projekta koji realizuje PMF podrazumeva opremanje mobilne opservatorije, jednog moderno opremljenog vozila sa savremenim teleskopima za posmatranje i snimanje astronomskih objekata, kao i posmatranje aktivnosti zvezda, često zanemarenih, a koje imaju značajan uticaj na nas, telekomunikacije i sl. Kako bi sve ovo približili široj javnosti PMF, a u okviru projekta predviđa prisustvo brojnim događajima. Nastupili su na Zmajevim dečjim igrama i najmlađu publiku upoznali sa osnovnim astronomskim pojavama. Izazvali su veliko interesovanje prisustvom na 18. EXIT-u od 12 - 15. jula na Petrovaradinskoj tvrđavi, gde su na

OPENS zoni svake večeri od 21:00 do 24:00 sa dva teleskopa okrenutim prema petoj planeti Sunčevog sistema, gasovitom džinu - Jupiteru i njegovim četiri u nizu postavljenim mesecima, te šestoj planeti Sunčevog sistema, veličanstvenom, opasanom prstenom Saturnu, učinili ogromno zadovoljstvo posetiocima, domaćim i stranim. - Ono što bismo mi želeli je da ove naše aktivnosti budu nastavljene i nakon realizacije samog projekta, da kroz saradnju sa Turističkom organizacijom Novog Sada pokušamo uvrstiti kao jedan od sadržaja interesantnim turistima, koji će ukazati na značaj astronomije, fizike i nauke uopšte, zadovoljiti radoznalost i želju za novim znanjem, te pomoći očuvanju kulturnog nasleđa - rekao je na kraju dr Dušan Mrđa.

